

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Analitinė apžvalga
26/69

2026-05-19

**Transporto priemonių vairuotojams viešajame eisme draudžiamų naudoti įrenginių
teisinis reguliavimas atskirose Europos valstybėse**

Šiame darbe apžvelgiamos Lietuvos, Estijos, Jungtinės Karalystės, Latvijos, Nyderlandų, Švedijos ir Vokietijos teisės aktų nuostatos, reguliuojančios įrenginių naudojimą vairuojant. Supažindinama su formuluočių reikšmingumu technologinio neutralumo, teisinio aiškumo ir interpretacinių ginčų prevencijos kontekste.

Įvadas

Sparti technologijų raida ir mobiliųjų elektroninių įrenginių įvairovė rinkoje skatina teisėkūros proceso dalyvius aktyviau vadovautis technologinio neutralumo principu, kuriant lankstų ir ateičiai pritaikytą teisinį reguliavimą. Šio principo taikymą, siekiant geresnio reglamentavimo, rekomenduoja Europos Komisija, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO), Pasaulio ekonomikos forumas.

Europos Komisija savo tarnyboms skirtame priemonių rinkinyje¹ pažymi, kad teisės aktai turėtų išlikti atviri inovatyviems sprendimams, padedantiems pasiekti svarstomos priemonės politikos tikslą. Teisės aktuose turėtų būti siekiama technologinio neutralumo ir vengiama sąsajos su koku nors konkrečiu technologiniu sprendimu ar metodu. Kuo mažiau nurodomojo pobūdžio ir kuo mažiau detalizuota yra priemonė, tuo daugiau erdvės ji palieka galimoms inovacijoms.

EBPO Tarybos rekomendacijos dėl adaptyvaus ir inovacijoms pritaikyto reguliavimo įgyvendinimo praktinėse gairėse², skirtose valstybėms narėms, pažymima, kad teisėkūroje orientuojantis į technologiškai neutralius (angl. *technology neutral*) sprendimus siekiama stiprinti sisteminį atsparumą ir užtikrinti, kad reguliavimas išliktų lankstus ir pritaikytas inovacijų tempui, kartu gerbiant pagrindines teises, demokratines vertybes ir teisinės valstybės principą.

Pasaulio ekonomikos forumo parengtame praktiniame vadove (priemonių rinkinyje)³, skirtame reguliavimo institucijoms, pažymima, kad teisėkūroje orientuojantis ne į konkretų techninį sprendimą, o į technologijos atliekamą funkciją ir sukiamas praktines pasekmes, užtikrinamas reguliavimo tvarumas ir išvengiama situacijų, kai teisės aktai netenka aktualaus veiksmingumo.

¹ European Commission – Better regulation: guidelines and toolbox:

https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en?prefLang=lt

² OECD Legal Instruments: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0464>

³ World Economic Forum – Agile Regulation for the Fourth Industrial Revolution: A Toolkit for Regulators: <https://www.weforum.org/about/agile-regulation-for-the-fourth-industrial-revolution-a-toolkit-for-regulators/>

Europos valstybės, atsižvelgdamos į technologijų raidos ir įvairovės keliamus iššūkius teisėkūros procese, naudoja tokius plačius skėtinius terminus kaip, pavyzdžiui, „elektroninis įrenginys, skirtas ar numatytas naudoti ryšiui, informacijai ar organizavimui“, „mobilusis elektroninis įrenginys“ ir kt. Kartu, siekiant teisinio aiškumo ir užkertant kelią interpretaciniams ginčams, pateikiamos detalesnės įrenginių kategorijos: mobilusis telefonas, planšetinis kompiuteris, navigacijos įrenginys, jutiklinis ekranas ir pan.

Be to, nacionaliniai teisės aktai, siekdami išlaikyti atsparumą technologijų pokyčiams, pasižymi tendencija sutelkti dėmesį taip pat ir į įrenginių funkcijas, ir jų poveikį vairavimo saugumui. Pavyzdžiui, naudojami terminai „įrenginys, gebantis perduoti ir priimti duomenis“, „ryšio įranga“, „įrenginys, naudojamas ryšiui palaikyti ar informacijai apdoroti“. Estijoje vairuojant draudžiama užsiimti veiksmis, kurie gali atitraukti dėmesį nuo vairavimo ar trukdyti suvokti eismo situaciją. Švedijoje vairuojant negalimi veiksmi, darantys neigiamą poveikį transporto priemonės vairavimui.

Lietuvoje galiojanti mobiliųjų įrenginių naudojimo vairuojant tvarka ir siūlomi pakeitimai

Galiojančios suvestinės redakcijos Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo⁴ 13 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad transporto priemonei dalyvaujant viešajame eisme (išskyrus atvejus, kai transporto priemonė stovi), vairuotojams draudžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis, jeigu jomis naudojamosi rankomis, išskyrus mobiliojo ryšio priemonių valdymą naudojant laisvą rankų įrangą, kai mobiliojo ryšio priemonė pritvirtinta specialiaje laikiklyje, ar naudojant transporto priemonės įrangą.

Administracinių nusižengimų kodekso⁵ (toliau – ANK) 417 straipsnio 3 ir 8 dalyse nustatyta, kad už minėto draudimo nesilaikymą vairuotojams taikoma bauda nuo 60 iki 90 eurų, taip pat gali būti skiriamas teisės vairuoti transporto priemones atėmimas nuo vieno iki trijų mėnesių.

Seime 2026 m. balandžio 30 d. įregistruotas Vyriausybės pateiktas įstatymo projektas⁶, siūlantis pakeisti 13 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip: transporto priemonei dalyvaujant viešajame eisme (išskyrus atvejus, kai transporto priemonė stovi), vairuotojams draudžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis (telefonu, planšete, išmaniuoju laikrodžiu, elektronine knygų skaitykle ir kitais mobiliaisiais įrenginiais, informacinių technologijų ar ryšio priemonėmis), jeigu jomis naudojamosi rankomis, išskyrus mobiliojo ryšio priemonių valdymą naudojant laisvą rankų įrangą, kai mobiliojo ryšio priemonė pritvirtinta specialiaje laikiklyje, ar naudojant transporto priemonės įrangą, arba kai šios priemonės naudojamos valstybės deleguotų funkcijų vykdymui.

Projekto aiškinamajame rašte⁷ pažymima, kad šiuo metu galiojantis įstatymas ir ANK nepateikia išsamaus mobiliojo ryšio priemonės apibrėžimo. Dėl įrenginių charakteristikų ir naudojimo galimybių įvairovės tampa sudėtinga juos klasifikuoti, o esantis neapibrėžtumas gali apsunkinti nagrinėti administracinių nusižengimų bylas, kvalifikuoti vairuotojų veiksmus ir trukdyti vienodai taikyti ANK 417 straipsnio 3 ir 8 dalyse numatytas sankcijas. Įstatymo projektu siūloma pateikti konkretų, tačiau nebaigtinį tokių įrenginių sąrašą: telefonu, planšete, išmaniuoju laikrodžiu, elektronine knygų skaitykle ir kt. Draudimas naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis nebūtų taikomas subjektams (pavyzdžiui, vairuotojų egzaminuotojams, statutiniams valstybės tarnautojams, greitosios medicinos pagalbos darbuotojams ir panašiai), vykdančioms valstybės pavestas funkcijas.

⁴ Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5DC1759E42CB/asr>

⁵ Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4ebe66c0262311e5bf92d6af3f6a2e8b/UxrxjBFCAXw>

⁶ Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 1, 2, 6, 10, 11, 12, 13, 17, 17-1, 25, 26, 29, 29-1 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (XVP-1452):

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/Oe1ee4b0448911f18091f24c9e0d719a>

⁷ Aiškinamasis raštas dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 1, 2, 6, 10, 11, 12, 13, 17, 17-1, 25, 26, 29, 29-1 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8c3a37f0448911f18091f24c9e0d719a?fwid=-r5oymdqtx>

Kitų Europos valstybių teisėkūros sprendimai dėl įrenginių naudojimo vairuojant

Estija

Kelių eismo įstatymo⁸ 33 straipsnio 11 dalyje nustatyta, kad vairuojant draudžiama užsiimti veiksmis, kurie gali atitraukti dėmesį nuo vairavimo ar trukdyti suvokti eismo situaciją, įskaitant naudojimąsi telefonu be laisvų rankų įrangos, arba laikyti telefoną rankoje transporto priemonei judant.

Už šio reikalavimo pažeidimą Estijos kelių eismo įstatymo 242 straipsnis numato piniginę baudą iki 20 baudos vienetų (tai atitinka 160 EUR). Tačiau jei dėl telefono naudojimo ar dėmesio blaškymo sukeliamas realus pavojus eismo saugumui, bauda gali siekti iki 100 baudos vienetų (800 EUR) arba vairuotojui gali būti atimta teisė vairuoti iki 6 mėnesių.

Kelių eismo įstatymo 84 straipsnyje įtvirtinta išimtis, atleidžianti specialiosios transporto priemonės vairuotoją, vykdantį tarnybines pareigas, nuo paminėtų draudimų.

Apžvelgiant draudimo raidą, paminėtina, kad iki 2011 m. liepos mėnesio galiojusios Kelių eismo taisyklės⁹ (vėliau pakeistos Kelių eismo įstatymu) nustatė, kad vairuotojui draudžiama vairuojant užsiimti veiksmis, kurie gali trukdyti vairavimui ar eismo aplinkos suvokimui (65 p.). Vairuotojas gyvenvietėje vairuodamas galėjo naudotis telefonu tik turėdamas laisvų rankų įrangą (67 p.). Atkreiptinas dėmesys, kad draudimas naudotis telefonu be laisvų rankų įrangos buvo taikomas tik gyvenvietėse. Be to, draudimas apėmė tik telefono naudojimo veiksmą, palikęs erdvę ginčams dėl to, ar vairuotojas telefonu būtent kalbėjo, ar tik laikė jį rankoje.

Jungtinė Karalystė

Kelių transporto priemonių (konstrukcijos ir naudojimo) taisyklių¹⁰ 110 straipsnis nustato, kad draudžiama vairuoti motorinę transporto priemonę kelyje, jeigu vairuotojas naudojasi rankoje laikomu mobiliuoju telefonu (*mobile telephone*) arba 4 dalyje nurodytos rūšies įrenginiu, laikomu rankoje (*hand-held*). Paminėtoje 4 dalyje detalizuota, kad tai įrenginys, kuris, išskyrus dvikryptį radijo ryšio įrenginį, geba perduoti ir priimti duomenis, nepriklausomai nuo to, ar šios galimybės yra įjungtos.

Be to, draudžiama versti arba leisti kitam asmeniui vairuoti motorinę transporto priemonę kelyje, kol tas asmuo naudojasi rankoje laikomu mobiliuoju telefonu ar kitu paminėtos rūšies rankoje laikomu įrenginiu, taip pat draudžiama šiais įrenginiais naudotis (laikant rankoje) asmeniui, prižiūrinčiam motorinę transporto priemonę kelyje vairuojantį laikinojo vairuotojo pažymėjimo turėtoją.

Šiame straipsnyje nustatyta, kad asmuo nepažeidžia draudžiančios nuostatos, jeigu įtariamo pažeidimo metu:

- a) jis naudojasi telefonu ar kitu įrenginiu, kad paskambintų policijai, priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, greitajai medicinos pagalbai ar kitai skubiosios pagalbos tarnybai numeriu 112 arba 999;
- b) jis veikia reaguodamas į realią kritinę situaciją; ir
- c) jam yra nesaugu arba nėra realios galimybės nutraukti vairavimą tam, kad atliktų skambučių (taip pat laikinojo vairuotojo pažymėjimo turėtojui nutraukti vairavimą, kol buvo skambinama);

⁸ *Liiklusseadus*: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122023004?leiaKehtiv>

⁹ *Liikluseeskiri (2011)*: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13346553>

¹⁰ *The Road Vehicles (Construction and Use) Regulations 1986*: <https://www.legislation.gov.uk/ukxi/1986/1078/contents>

- d) jis naudoja mobilųjį telefoną ar kitą įrenginį tik motorinės transporto priemonės nuotolinio parkavimo funkcijai atlikti; ir
- e) tas mobilusis telefonas ar kitas įrenginys leidžia motorinei transporto priemonei judėti tik tuomet, kai tenkinamos šios sąlygos:
 - telefono ar įrenginio nuotolinio valdymo programa yra nepertraukiamai aktyvuota;
 - atitinkamai palaikomas signalas tarp motorinės transporto priemonės ir telefono arba tarp motorinės transporto priemonės ir įrenginio; ir
 - atstumas tarp motorinės transporto priemonės ir telefono arba tarp motorinės transporto priemonės ir įrenginio, atitinkamai, yra ne didesnis kaip 6 metrai;
- f) jis naudoja mobilųjį telefoną ar kitą įrenginį bekontaktiam mokėjimui atlikti už prekę ar paslaugą, kuri gaunama mokėjimo metu arba po jo, o motorinė transporto priemonė tuo metu stovi (nejuda). Bekontaktis yra toks mokėjimas, kuris atliekamas bekontaktių mokėjimų terminale, naudojant kortelės, mobiliojo telefono ar kito įrenginio bekontaktio mokėjimo funkciją;
- g) jis naudoja mobilųjį telefoną ar kitą įrenginį, kuris geba veikti (nepriklausomai nuo to, ar jis geba veikti ir kitais būdais) taip, kad perduotų žodinį pranešimą tik tuomet, kai įrenginio mygtukas yra nuspaustas tuo pat metu, kai asmuo tą pranešimą sako; ir
- h) įrenginys naudojamas (g) punkte nurodytu būdu perduoti žodinį pranešimą arba tokį pranešimą priimti:
 - elektroninių ryšių tinkle, prieigą prie kurio kontroliuoja valstybės sekretorius ir prie kurio tam asmeniui yra suteikta teisė prisijungti; ir
 - vykdant policijos, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos ar kitos skubiosios pagalbos tarnybos pareigas.

Mobilusis telefonas ar kitas įrenginys traktuojamas kaip laikomas rankoje, jeigu jis tam tikru momentu yra arba turi būti laikomas rankoje.

Sąvoka „naudoja“ apibrėžiama kaip apimanti ekrano apšvietimą; laiko tikrinimą; pranešimų tikrinimą; įrenginio atrakinimą; telefono skambučio ar skambučio internetu atlikimą, priėmimą ar atmetimą; žodinio ar rašytinio turinio siuntimą, gavimą ar įkėlimą; nuotraukos ar vaizdo įrašo siuntimą, gavimą ar įkėlimą; kameros, vaizdo ar garso įrašymo funkcijos naudojimą; bet kokio teksto rengimą; prieigą prie bet kokių išsaugotų duomenų, tokių kaip dokumentai, knygos, garso failai, nuotraukos, vaizdo įrašai, filmai, grojaraščiai, užrašai ar pranešimai; prieigą prie taikomosios programos (veikiančios per interneto naršyklę arba neprijungus prie interneto mobilajame telefone ar kitame įrenginyje); prieigą prie interneto.

Kelių eismo įstatyme¹¹ nustatyta, kad asmuo, pažeidęs draudimą vairuojant naudotis rankoje laikomu mobiliuoju telefonu ar kitu 110 straipsnyje nurodytu įrenginiu, padaro nusižengimą (41D str.). Už tokį nusižengimą skiriami privalomi 6 baudos balai ir 200 svarų sterlingų fiksuoto dydžio bauda, o bylai pasiekus teismą, remiantis Kelių eismo pažeidimų įstatymu¹², gali būti skiriama iki 1 000 svarų sterlingų bauda (iki 2 500 svarų sterlingų krovinių transporto priemonių ar autobusų vairuotojams).

Apžvelgiant 110 straipsnyje įtvirtinto draudimo raidą, pažymėtina, kad iki 2022 m. galiojo siauresnės apimties nuostata, draudžianti vairuotojui naudotis rankoje laikomu mobiliuoju telefonu ar kitu interaktyvaus ryšio įrenginiu (tai yra, akcentuota ryšio funkcija, kai naudojamas įrenginiu). Nuo 2022 m., priėmus pataisą, įsigaliojo platesnis draudimas vairuojant naudoti bet kokį rankoje laikomą įrenginį, gebantį perduoti ir priimti duomenis, nepriklausomai nuo to, ar šios galimybės yra įjungtos. Eliminuoatas poreikis įrodyti, kad pažeidimo metu įrenginys atliko ryšio funkciją, kadangi, pavyzdžiui, vien filmuojant ar tikrinant galeriją atjungties režimu (*offline*), pagal iki tol galiojusią tvarką vairuotojui nekildavo atsakomybė.

Kaip pavyzdį, paskatinusį draudimo pokyčius, galima pateikti 2019 m. bylą, kurioje nagrinėta, ar mobiliojo telefono naudojimas ne ryšiui pažeidė tuomet galiojusį draudimą vairuojant naudotis

¹¹ Road Traffic Act 1988: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/52/contents>

¹² Road Traffic Offenders Act 1988: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/53/contents>

(skambučiams ar kitokiam interaktyviam ryšiui) rankoje laikomu mobiliuoju telefonu¹³. Pagal tuo metu galiojusias taisykles, interaktyvaus ryšio funkcija apėmė žodinių ar rašytinių pranešimų siuntimą arba gavimą; faksogramų siuntimą arba gavimą; nejudančių arba judančių vaizdų siuntimą arba gavimą; naudojimąsi prieiga prie interneto.

Pagal šios bylos faktines aplinkybes, vairuotojas buvo sustabdytas policijos po to, kai važiuodamas pro didelės avarijos vietą 10–15 sekundžių laikė iškėlęs telefoną ir jį filmavo. Teismas nusprendė, kad mobiliojo telefono kameros naudojimas filmavimui neprilyginamas interaktyviam ryšiui, todėl vairuotojui netaikytina sankcija. Teismas išaiškino, kad taisyklėse apibrėžta „interaktyvaus ryšio funkcija“ reikalauja išorinio duomenų perdavimo iš telefono arba į jį (tai yra telefonas turi palaikyti ryšį su išoriniu pasauliu – mobiliojo ryšio bokštais, internetu, kitu telefonu). Jei vairuotojas naudoja tik vidinę telefono funkciją, kuri veikia pačiame įrenginyje be jokio duomenų siuntimo į išorę, tai nėra interaktyvus ryšys. Kadangi vairuotojas tik filmavo (vaizdas įrašomas į telefono atmintį), tai buvo tik vidinė funkcija.

Latvija

Kelių eismo įstatymo¹⁴ 51 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad už naudojimąsi telefonu, nešiojamuoju kompiuteriu, planšetiniu kompiuteriu ar išmaniuoju įrenginiu transporto priemonei judant, išskyrus atvejus, kai telefonas, nešiojamasis kompiuteris, planšetinis kompiuteris ar išmanusis įrenginys naudojami laisvų rankų režimu, dviračio ar elektrinio paspirtuko vairuotojui skiriama bauda nuo dviejų iki šešių baudos vienetų, o kitos transporto priemonės vairuotojui — nuo penkių iki dvidešimties baudos vienetų.

Latvijoje nuo 2 iki 6 baudos vienetų sudaro nuo 10 iki 30 EUR, o nuo penkių iki dvidešimties baudos vienetų – nuo 25 iki 100 EUR.

Kelių eismo įstatyme sąvoka „transporto priemonė“ (lat. *transportlīdzeklis*) apibrėžiama kaip reiškianti įrenginį, kurio konstrukcinis didžiausias greitis viršija 6 kilometrus per valandą ir kuris pagal savo konstrukciją yra skirtas naudoti kelių eisme variklio pagalba arba be variklio (1 str. 23 d.).

Pažymėtina, kad įstatymo formuluotė draudžia naudotis, tačiau nemini įrenginio laikymo rankoje, tuo būdu sukuriant prielaidas teisiniams ginčams.

Nyderlandai

Kelių eismo taisyklių¹⁵ 61a punkte nustatyta, kad transporto priemonę vairuojančiam asmeniui vairavimo metu draudžiama rankose laikyti mobilųjį elektroninį įrenginį, kuris gali būti naudojamas ryšiui palaikyti ar informacijai apdoroti. Mobilijam elektroniniam įrenginiui visais atvejais priskiriamas mobilusis telefonas, planšetinis kompiuteris arba medijos grotuvas.

Sąvoka „transporto priemonė“ apibrėžta kaip reiškianti motorines transporto priemones, dviračius, mopedus ir motorinius dviračius, tramvajus, vežimus, neįgaliųjų transporto priemones (1 p.).

Kelių eismo taisyklių 92 punkte nustatyta, kad paminėtus ribojimus pažeidžiantis elgesys yra laikomas nusižengimu. Pagal Baudų katalogą¹⁶, skiriama administracinė bauda, kurios dydis skiriasi priklausomai nuo transporto priemonės rūšies:

- a) motorinės transporto priemonės (automobiliai, motociklai) ir lengvieji keturračiai – 440 EUR;

¹³ Case No: CO/270/2019:

<https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2019/07/19-07-31-DPP-v-Barreto-Ref.-CO2702019-Judgment.pdf>

¹⁴ Ceļu satiksmes likums: <https://likumi.lv/ta/id/45467-celu-satiksmes-likums>

¹⁵ Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990):

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0004825/2026-01-01>

¹⁶ Tekstenbundel voor misdrijven, overtredingen en Muldergedragingen (2026):

<https://www.om.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/mulderbundel/map/map/mulderbundel-2026/Tekstenbundel+2026.pdf>

- b) mopedai, motoriniai dviračiai – 300 EUR;
- c) dviračiai ir neįgaliųjų vežimėliai (su varikliu arba be jo) – 170 EUR.

Kelių eismo taisyklių 91 punkte įtvirtinta išimtis, kad pirmenybę turinčių transporto priemonių – policijos, greitosios medicinos pagalbos, ugniagesių ir kitų oficialių gelbėjimo tarnybų – vairuotojai gali nesilaikyti taisyklių nuostatų tiek, kiek to reikalauja jų užduočių vykdymas.

Paminėtina, kad Kelių eismo įstatyme¹⁷ nustatyta, kad kiekvienam asmeniui draudžiama elgtis taip, kad kelyje būtų sukeliamas arba galėtų būti sukeltas pavojus, arba kad eismas kelyje būtų trukdomas arba galėtų būti trukdomas (5 str.).

Švedija

Kelių eismo taisyklių¹⁸ 4 skyriaus 10e punktą nustato, kad važiuodamas motorine transporto priemone kelyje, vairuotojas gali užsiimti tokia veikla kaip naudojimasis mobiliuoju telefonu ar kita ryšio įranga tik tuo atveju, jei tai nedaro neigiamo poveikio transporto priemonės vairavimui. Vairuotojui draudžiama naudoti šią įrangą taip, kad ji būtų laikoma rankoje.

Taisyklėse nustatyta, kad motorinės transporto priemonės vairuotojui skiriama pinigine bausmė, jeigu jis tyčia arba dėl neatsargumo pažeidžia paminėtus reikalavimus (14 sk. 3 p. 1c d.).

Specialiame kataloge¹⁹ (šved. *Böteskatalog*) už tokį nusižengimą nustatytas fiksuotas baudos dydis – 1 500 Švedijos kronų (tai atitinka 136,59 EUR). Jei tas pats pažeidimas padaromas vairuojant II klasės mopedą (maksimalus konstrukcinis greitis yra iki 25 km/val.), bausmė yra šiek tiek mažesnė – 1 000 Švedijos kronų (tai atitinka 91,06 EUR)²⁰.

Paminėtina, kad draudimas laikyti rankoje mobilųjį telefoną ar kitą ryšio įrangą buvo papildomai įtrauktas į taisykles 2018 m. Iki tol ribojimas buvo susietas su sąvoka „naudoti“.

Kelių eismo taisyklių 11 skyriaus 10a punktą nustato, kad draudimas naudojamą ryšio įrangą laikyti rankoje netaikomas:

- 1) vykdamas gelbėjimo darbus (gelbėjimo tarnybos funkcijas);
- 2) vežant ligonius (atliekant ligonių transportavimą);
- 3) atliekant tarnybines pareigas, kai jas vykdo:
 - a) policijos pareigūnas;
 - b) saugumo policijos darbuotojai, vykdamys asmenų ar objektų apsaugą; arba
 - c) kelių transporto palydovas ar kitas šiame transportavimo procese dalyvaujantis asmuo; arba
- 4) atliekant skubias tarnybines užduotis, kai jas vykdo muitinės pareigūnas, pakrančių apsaugos pareigūnas, gydytojas, bendrosios praktikos slaugytojas, akušeris, Kalėjimų tarnybos personalas arba kitais panašiais atvejais.

Išvardintos išimtys taikomos tik tuo atveju, jeigu to reikalauja aplinkybės ir laikomasi ypatingo atsargumo.

Vokietija

Nuo 2017 m., kai buvo priimta atitinkama pataisa, federalinių Kelių eismo taisyklių²¹ 23 punkto 1a dalyje nustatyta, kad asmuo, vairuojantis transporto priemonę, elektroniniu įrenginiu, kuris

¹⁷ *Wegenverkeerswet*: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006622/2026-01-01>

¹⁸ *Trafikförordning (1998:1276)*:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/trafikforordning-19981276_sfs-1998-1276/#K4

¹⁹ *Ordningbotskatalog*: <https://www.aklagare.se/om-oss/dokument/ordningsbotskatalog/>

²⁰ Europos Centrinio Banko 2026 m. gegužės 15 d. paskelbtas euro ir Švedijos kronos santykis yra 1:10,982:

https://www.lb.lt/lt/kasdien-skelbiami-euro-ir-uzsienio-valiutu-santykiai-skelbia-europos-centrinis-bankas?class=Eu&type=day&selected_curr=SEK&date_day=2026-05-15

²¹ *Straßenverkehrs-Ordnung*: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/

skirtas ar numatytas naudoti ryšiui, informacijai ar organizavimui, gali naudotis tik tuomet, jeigu šiuo tikslu įrenginys nėra nei paaimamas, nei laikomas, ir:

- a) naudojama tik valdymo balsu ir teksto skaitymo (garsu) funkcija; arba
- b) įrenginio valdymui ir naudojimui yra reikalingas arba atliekamas tik trumpas, prie kelio, eismo, matomumo ir oro sąlygų pritaikytas žvilgsnio nukreipimas į įrenginį, kartu atitinkamai nusukant žvilgsnį nuo eismo situacijos.

Įrenginiai apima taip pat ir pramoginės elektronikos ar vietos nustatymo įrenginius, mobiliuosius ar automobilinius telefonus, jutiklinius ekranus, planšetinius kompiuterius, navigacijos įrenginius, televizorius, vaizdo atkūrimo įrenginius ar garso įrašymo aparatus. Jeigu įrenginys yra ant galvos dėvimas vaizdo išvesties įrenginys, visų pirma vaizdo akiniai, juo naudotis draudžiama. Jeigu įrenginys turi projekcijos į matymo lauką funkciją, ši gali būti naudojama su transporto priemone, kelio ženklais, važiavimu susijusiai ar važiavimą lydinčiai informacijai pateikti.

Pagal taisyklių 23 punkto 1b dalyje įtvirtintos draudimo išimties. Paminėti įrenginių naudojimo ribojimai netaikomi:

- 1) stovinčiai transporto priemonei su išjungtu varikliu;
- 2) pagal paskirtį naudojant alkobloką (nuo alkoholio kiekio iškvepiamame ore priklausantį variklio užvedimo blokatorių), kiek tai susiję su būtinybe paimti ir laikyti jo veikimui skirtą rankinę dalį;
- 3) stovintiems tramvajams ar maršrutiniams autobusams stotelėse.

Automatinis transporto priemonės variklio išjungimas vidaus degimo režime arba elektrinės pavaros budėjimo režimas nėra laikomi variklio išjungimu pagal šį straipsnį.

1a dalyje nustatyta sąlyga, leidžianti tik trumpai nukreipti žvilgsnį į įrenginį, netaikoma:

- 1) ekrano ar projekcijos į matymo lauką naudojimui, siekiant atlikti važiavimo atbuline eiga ar parkavimo užduotį, jeigu transporto priemonė juda tik pėsčiojo žingsnio greičiu; arba
- 2) naudojant elektroninius įrenginius, kurie pakeičia arba papildo privalomus veidrodėlius.

Pagal Kelių eismo taisyklių 49 punktą, paminėtų reikalavimų nesilaikymas yra administracinis nusižengimas. Atsižvelgiant į sukeltą pavojų ar eismo įvykio pasekmes, už jį skiriamos Baudų kataloge²² numatytos nuobaudos (100–200 EUR, kartu skiriant baudos taškus), taip pat gali būti vienam mėnesiui atimta teisė vairuoti.

Kelių eismo taisyklių 35 punkto 9 dalyje įtvirtinta paminėtų ribojimų išimtis specialiųjų ir gelbėjimo tarnybų darbuotojams, jei jie be porininko vairuoja tarnybinę transporto priemonę ir turi teisę naudotis tarnybiniu radijo ryšiu – tokiu atveju darbuotojas turi teisę paimti ir laikyti rankoje radijo ryšio stotelę arba jos ragelį.

Apžvelgiant 23 punkte nustatytų ribojimų istorinę raidą, paminėtina, kad iki 2017 m. galiojo draudimas, apsiribojantis tik mobiliaisiais ir automobiliniais telefonais – buvo draudžiama vairuotojui naudotis mobiliuoju ar automobiliniu telefonu, jeigu tam tikslui mobilųjį telefoną arba automobilinio telefono ragelį reikia paimti arba laikyti rankoje²³.

Pataisos projekto aiškinamajame rašte²⁴ pažymėta, kad sparčiai vystantis technologijoms, vairuotojų kasdienybėje atsirado daugybė kitų modernių informacijos, komunikacijos ir pramogų įrenginių (tokių kaip planšetiniai kompiuteriai, jutikliniai ekranai, elektroninių knygų skaityklės, navigacijos aparatai). Kadangi senasis teisės akto tekstas teisiškai neapėmė šių naujų prietaisų kategorijų, praktikoje atsirado rimtų reguliavimo spragų ir teisės aiškinimo sunkumų. Siekiant užtikrinti, kad teisės aktas išliktų veiksmingas ir atitiktų pakitusią realybę, pasirinkta „technologijoms atvira“ formuluotė. Draudimas buvo išplėstas, kad apimtų visus elektroninius įrenginius, skirtus komunikacijai, informacijai ar organizavimui, nepriklausomai nuo jų konkretaus modelio ar sukūrimo laiko.

²² Bußgeldkatalog-Verordnung: https://www.gesetze-im-internet.de/bkatv_2013/

²³ Änderung § 23 StVO vom 19.10.2017: <https://www.buzer.de/gesetz/10526/al64402-0.htm#t1>

²⁴ Verordnung zur Änderung straßenverkehrsrechtlicher Vorschriften: <https://dserver.bundestag.de/brd/2017/0556-17.pdf>

Parengė
Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus
Patarėja Dainora Valiukaitė
Tel. (0 5) 209 6187, el. p. dainora.valiukaite@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija.

Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2026